

Boda Zsolt

A klímaváltozás mint társadalmi probléma

Klímaváltozás és társadalom

- Okok
- Megoldások
- Alkalmazkodás

Okok

- Közvetlen okok: fosszilis energiahordozók égetése, erdőirtás, a mezőgazdaság terjedése...
- De emögött: a gazdaság termelési és fogyasztási mintázatai; a társ.-i intézmények, értékek, gyakorlatok.
- Példa:
  - globális termelési hálózatok
  - turizmus

Kollektív cselekvési probléma

- Egyéni szinten a nem kooperáció a racionális startégia.

Megoldások:

- Politikai
- Piaci
- Társadalmi-morális

Környezeti probléma súlyossága Változtatás költsége	Jelentős	Kevésbé jelentős
Magas	„Habozók” Magyarország(?)	„Akadályozók” A változás ellenzése
Alacsony	„Előmozdítók” A változás támogatása	„Kívülállók” Valószínű támogatás

Válaszok

Hogyan lehet nagyléptékű politikai változásokat végrehajtani?

- Közvélemény: ismeretek és attitűdök
- Gazdasági és egzisztenciális érdekek
- Intézményi súrlódás:
tudásmonopóliumok, szervezeti érdekek,
meggyőződések, értékek...

Válaszok

John Kingdon: multiple streams model

- Probléma áram: a probléma tudatosodása
- Közpolitikai áram: a megoldások kialakulása
- Politikai áram: a döntést támogató politikai változás megszületése

Válaszok

A. Downs problémaérzékelési ciklusa:

- A probléma ismert, de nem széles körben felismert
- Riadóztatás és lelkesedés a megoldás iránt
- A megoldás költségeinek realizálása
- Lassan kihűl az érdeklődés
- Rész- és látszatomegoldások

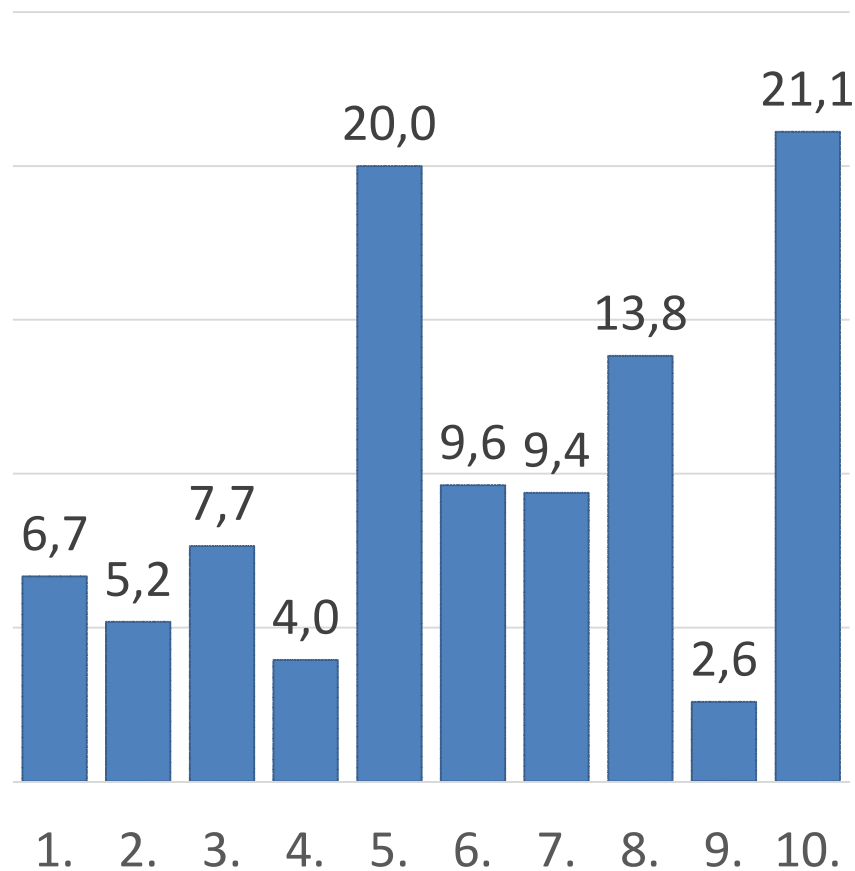

Hazai helyzet

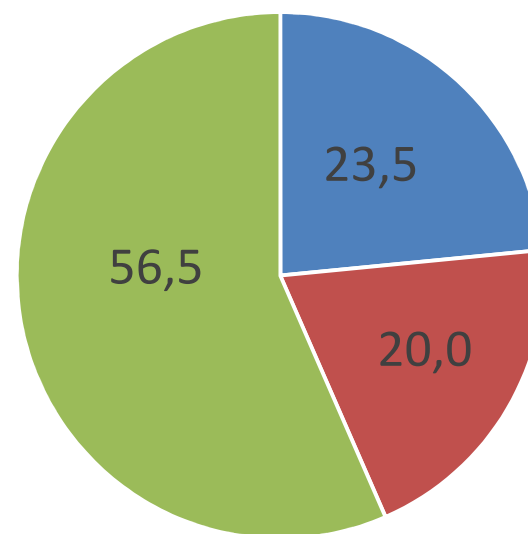
- A probléma tudatosulása elkezdődött.

Ön mennyire érzi úgy, hogy Önnek is van felelőssége a klímaváltozás csökkentésében?

1=Egyáltalán nem érzem;
10= Nagyon is érzem
%-ban

A válaszok összevont aránya, %

- Egyáltalán nem vagy kicsit érzem (1-4.)
- Semleges vagyok (5.)
- Érzem, vagy nagyon érzem (6-10.)

Hazai helyzet

- A megkérdezettek 48%-a szerint a klímaváltozás elsősorban az egyéni, önkéntes életmódváltáson keresztül valósítható meg.
- De mindössze 4-6% állította, hogy az elmúlt időszakban változtatott az életmódján, fogyasztási szokásain környezeti okokból.

Hazai helyzet

- A „probléma áram” alakul: a megoldások és a politikai elköteleződés hiányzik.
- Bár Magyarországot a klímaváltozás súlyosan érintheti, a politikai fellépést nehezíti, hogy a klímaváltozás elleni lépések rövid távon komoly költséget jelentenek (vö. autóipar, globalizáció).

Összefoglalás

- A klímaváltozás társadalmi probléma (is).
- A problémaérzékelés erősödött. A közpolitikai megoldásokra és a politikai kontextus változására is szükség van.
- Megoldások kellenek, cselekvési mezők, infrastruktúrák.
  - Pl. klíma vészhelyzet

Köszönöm a figyelmet!